

SAATTEEKSI

Kymenlaakson Kylät ry julkaisee maakunnallisen kylien kehittämisohjelman 2021-2027, jonka toivomme ohjaavan kylätoimintatyötä seuraavalla seitsenvuotiskaudella sekä toimivan eräänlaisena ohjenuorana ja verkostoitumistyökaluna kymenlaaksolaisille kylille.

Kehittämisohjelma on vuorossaan viides ja se on sisällöltään entistä tiiviimpi, mutta teemallisesti laajempi kokonaisuus, jonka toivotaan vastaavan hyvin erilaisten kylien ja alueiden tarpeisiin. Viime vuodet ovat myös opettaneet, että maailmantilanne voi muuttua hyvinkin nopeasti ja tähän tulee pystyä reagoimaan pikaisesti.

Ohjelmaa varten olemme haastatelleet yli 60 kymenlaaksolaisen jäsenkyläyhdistyksemme edustajan sekä järjestäneet kyselyitä alueen kehittämistoiveista vuonna 2019 pidetyissä tilaisuuksissa. Ohjelmaa laadittaessa on otettu entistä vahvemmin huomioon kattojärjestömme Suomen Kylät ry:n Paikallisen kehittämisen ohjelma. Valtakunnallisen kylätoimintaverkoston kautta olemme olleet osaltamme vaikuttamassa Suomen Kylät ry:n kehittämisohjelmaan, josta poimimme nyt alueellemme parhaiten soveltuvat teemat.

Kehittämisohjelmassa nousee entistä vahvemmin esille maakunnallisen kyläyhdistyksen rooli verkottajana ja yhteistyökaluna kylien ja kuntien välillä, kuin myös maakunnallisen yhdistyksen rooli valtakunnallisessa kylätoimintatyössä. Yhteisöllisyyden kaipuu ja nuorten mukaan saaminen nousivat esille lähes jokaisen haastattelemamme kyläyhdistyksen huolena, ja nämä kulkevatkin läpileikkaavina teemoina kehittämisohjelmassamme.

Kymenlaakson Kylät ry tekee työtä maakuntatasolla, pienillä resursseilla, mutta sitäkin tarmokkaammin. Toivomme kehittämisohjelman mukailevan yhteistä tahtotilaamme kylien kehittämisestä. Jatkossakin toivomme rohkeita ja reippaita ideoita ja ajatuksia yhteistoiminnan kehittämisestä jäsenistöltämme eli kymenlaaksolaisilta kyliltä.

Kehittämisohjelma esitellään Kymenlaakson Kylät ry:n vuosikokouksessa 2021 ja vahvistetaan syyskokouksessa 2021.

KYMENLAAKSON KYLÄT RY

Kymenlaakson Kylät ry on maakunnallinen kylä- ja asukastoiminnan edistäjä, auttaja, opastaja, neuvoja ja kannustaja. Yhdistys auttaa kyliä, kaupunginosia ja niiden toimijoita virallistamaan ja vahvistamaan toimintaansa sekä löytämään yhteistyökumppaneita niin julkisen sektorin, yrittäjien kuin yhdistystoimijoidenkin tahoilta. Yhdistys tuo toimintamalleja, uusia ajatuksia, tietoa ja taitoa jäsenistönsä hyödyksi ja käyttöön.

Yhdistyksen toimintaa suunnittelee ja johtaa kahdeksi kalenterivuodeksi kerrallaan valittu hallitus, joka koostuu eri puolelta Kymenlaaksoa valituista vapaaehtoisista kylätoimijoista. Yhdistyksessä on palkattuna yksi vakituinen toimihenkilö sekä muutamia hanketyöntekijöitä hanketilanteen mukaisesti.

Yhdistys toimii koko Kymenlaakson alueella. Toimisto sijaitsee Kouvolassa Porukkatalolla.

MAAKUNNALLINEN KYLIEN KEHITTÄMISOHJELMA 2021-2027

1. VAHVISTETAAN KYLÄTOIMINNAN YHTEISKUNNALLISTA VAIKUTTAVUUTTA

Nostetaan kyläyhdistysten profiilia maakunnallisina ja paikallisina vaikuttajina, ennakoijina, aloitteentekijöinä ja asioiden valmistelijoina, edunvalvojina sekä asukkaiden yhteisenä äänenä. Kylätoiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden keskeisiä painopistealueita ovat mm. palvelutaso, turvallisuusasiat, työllistäminen ja kylien työllistämismuutosten parantaminen sekä maahanmuuttoon liittyvän integraation edistäminen.

TOIMENPIDEVALIKKO

- edistetään kylien rekisteröityntä toimintaa
- tehdään kyläsuunnittelua ja pyritään saamaan suunnitelmat osaksi kuntasuunnittelua
- kehitetään kylien työllistämismuutoksia ja toimintamalli kylien työllistämistoiminnalle
- vahvistetaan kyläturvallisuutta yhteistyössä valtakunnallisen verkoston kanssa mm. koulutuksen ja viestinnän kautta

2. VAHVISTETAAN YHTEISTYÖTÄ ERI TASOILLA, OSALLISTETAAN JA AKTIVOIDAAN KYLIEN TOIMIJOITA

Paikalliskehittämisen tehostamiseksi yhteistyötä järjestökentän, kuntien ja myös maakuntien välillä tiivistetään kokoamalla hyviä innovaatioita ja osallistamalla paikallisia toimijoita ongelmien ratkaisemiseen. Toimijoiden välille on kehitettävä tiiviimpää ja vuorovaikutteista viestintää, mentorointia, opastusta ja koulutusta. Paikallisesti vilkas hanketoiminta avaa konkreettisia yhteistoimintamahdollisuuksia.

TOIMENPIDEVALIKKO

- Vahvistetaan toimijoiden digiosaamista koulutuksella ja neuvonnalla sekä totuttamalla heitä digitaaliseen ympäristöön
- vahvistetaan digitaalista viestintää sekä etäyhteydellä tapahtuvaa yhteydenpitoa kaikilla eri tasoilla mahdollisimman kattavasti
- osallistutaan maakunnalliseen järjestöfoorumityöhön ja paikallistoimijoiden yhteistyöverkostojen kehittämiseen
- tiivistetään yhteistyötä eri teemojen parissa työskentelevien organisaatioiden välillä, mm. oppilaitosyhteistyö, turvallisuus- ja työllistämisteemojen ympärillä toimivat tahot
- kasvatetaan kylien hankevalmiuksia, jaetaan hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja

- Aktivoidaan toimijoita viestinnän ja tapahtumien kautta, huomioidaan uudenlaiset ryhmät kuten kylien neljäs sektori

3. VAHVISTETAAN MAAKUNNALLISEN KYLÄTOIMINNAN RESURSSIJA

Jokaisessa maakunnassa tulee olla vähintään yksi kokoaikainen kyläasiamies. Kylätoiminnan taloudellista pohjaa vahvistetaan myös muilla keinoin, esimerkiksi hankerahoituksella, omatoimisella varainhankinnalla ja palvelutoiminnalla.

TOIMENPIDEVALIKKO

- osallistutaan vaikuttamistyöhön kylätoiminnan valtionavun nostamiseksi
- kerätään ja jaetaan tietoa alueelta kylätoiminnan vaikuttavuuden osoittamiseksi
- hyödynnetään eri rahoituskanavia ja pyritään mahdollistamaan uusia
- haetaan lisäresursseja verkostoista ja seudullisista/kuntakohtaisista kyläasiamiehistä
- kehitetään (maakunnallisen) kyläyhdistyksen palvelutuotantoa

4. TOTEUTETAAN KYLIEN LÄHIPALVELUJA ÄLYKKÄÄSTI JA UUSIN KEINAIN

Hyödynnetään älykkäästi digitalisaatiota ja paikkariippumattomuutta palvelutuotannossa. Edellytyksenä ovat nopeat verkkoyhteydet, joiden rakentamiseen on panostettava. Suositellaan paikallisten tuotteiden ja palveluiden käyttämistä. Paikallistaloutta vahvistetaan myös yhteiskunnallista yrittäjyyttä kehittämällä. Hyödynnetään kylien olemassa olevaa rakennuskantaa älykkäästi. Kehitetään kylätalojen roolia paikallisina valmiuskeskuksina, jolloin ne toimivat viranomaisten ja kunnan yhteistyökumppaneina kylien turvallisuusasioissa.

TOIMENPIDEVALIKKO

- kehitetään liikkuvia ja kiertäviä palveluita kylillä
- tuetaan yhdistyssektorin palvelutuotantoa, mm. sopimuksellista toimintaa ja yhteiskunnallista yrittäjyyttä
- monipuolistetaan kylätalojen käyttömahdollisuuksia ja lisäpalveluita
- tiedotetaan kylien tarjonnasta, mm. kylien verkkosivujen ja sähköisten kyläesitteiden avulla

5. VAHVISTETAAN MAASEUTUA ASUMISEN JA TYÖN TEKEMISEN PAIKKANA

Käännetään julkisessa keskustelussa mm. maaseudun edulliset ja väljät asumisolot maaseudun valteiksi ja mahdollisuuksiksi sekä monipaikkaisuuden ajureiksi.

Korostetaan julkisessa keskustelussa maaseutuasumisen vetovoima- ja pitovoimatekijöitä, mm. hajautettujen ratkaisujen joustavuus ja turvallisuus. Etätyön, maallemuuton ja monipaikkaisuuden lisääntyminen tuovat maaseudulle eri ammattiryhmiä edustavia uusia asukkaita, mikä lisää sekä palveluiden kysyntää että tuotantoa.

TOIMENPIDEVALIKKO

- edistetään etätyön ja yhteistoiminnan mahdollisuuksia esimerkiksi kylien yhteisöllisissä tiloissa
- houkutellaan uusia asukkaita ja tiivistetään yhteistyötä mm. kesäasukkaiden kanssa mm. erilaisilla tulomuuttajapalveluilla ja maallemuuttokampanjoilla
- Kehitetään tonttiasiamies- ja kyläkummitoimintaa
- vaikutetaan infraan mm. koulutuksen ja viestinnän kautta

6. EDISTETÄÄN HIILINEUTRAALISUUTTA JA HILLITÄÄN ILMASTONMUUTOSTA

Edistetään viestinnällä, konkreettisilla teoilla ja kulutusvalinnoilla kylien monipuolista lähituotantoa ja -palveluja sekä kylämatkailua. Kehitetään kylien energiaviisaista ratkaisuja, mm. kylätalojen energiaremontteja perustuen paikallisiin energialähteisiin sekä kierto- ja jakamistalouteen. Järkeistetään päällekkäisiä kuljetustoimintoja ja liikkumista. Näin voidaan torjua ilmastonmuutosta, tehostaa ajankäyttöä ja lisätä liikenneturvallisuutta.

TOIMENPIDEVALIKKO

- jaetaan tietoa ja järjestetään koulutusta energiatehokkaista ja uusiutuvan energian ratkaisuista
- osallistutaan kierrätystä yms. edistäviin tempauksiin, mm. siivouspäivä
- tuodaan maakuntaan Hiiliviisaat kylät -hankkeen toimintoja

7. TEHOSTETAAN PAIKALLISTOIMINNAN VIESTINTÄÄ KAIKILLA TASOILLA

Lisätään kylätoiminnan tunnettuutta valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti viestinnän eri keinoin. Osallistutaan valtakunnallisen kylätoiminnan viestintäverkoston toimintaan, jonka kesken jaetaan hyviä viestintäkäytäntöjä ja koulutusta. Vaikuttavuuskampanjoita toteutetaan tukemaan mm. uuden ohjelmakauden toimeenpanoa sekä kylätoimintatyön merkityksellisyyttä.

TOIMENPIDEVALIKKO

- tehostetaan viestintää ja hyödynnetään eri medioita kaikilla tasoilla

- hyödynnetään kylätoiminnan yhtenäistä brändiä
- luodaan viestintäsuunnitelmia ajankäytön ja toiminnan organisoinnin tehostamiseksi
- osallistutaan valtakunnallisen viestintäverkoston toimintaan ja hyödynnetään verkostoa maakuntatasolla